

СИНДИКАТ РАДНИКА У ПРОСВЕТИ СРБИЈЕ

СРПТЕ

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093
E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

У ИШЧЕКИВАЊУ НАСТАВКА ПРЕГОВОРА

Шта је (не)реално?

У привременом „затишју пред буру“ у коме сектор финансија Министарства просвете и Министарство финансија прерачунавају колика је тежина захтева три синдиката (СрпС, УСПРС и ГСПРС „Независност“), а којима се од јуче придружио и репрезентативни Синдикат високог образовања Србије (СВОС), а за које је четврти синдикат (СОС) констатовоао да су нереални, заједнички преговарачки тим понавља већ познату констатацију да је Србија једна од ретких земаља која издваја за образовање мање од свих земаља у окружењу и свету, мерено односом просветног буџета и БДП и која је ионако недовољан „просветарски колач“ умањила за четвртину. Додуше и са нивоом издвајања из периода пре замрзавања плата не би просветни радници, а ни послодавци у школама/установама били много срећнији, јер се радило о свега 3,7% до 4,0% БДП у годинама пред „замрзавање“, а касније и мање. Ако се томе дода и низак ниво БДП, јасно је да је просвета сво време била на „танким гранама“ и да било какво умањење и није могло да резултира другачије до потпуним протестом свих запослених у делатности.

То што министар просвете одговорност пребацује на Владу или се министарка финансија правда да су морали удовољити захтевима и других министарстава, можемо и да разумемо (не и да оправдамо), али став Синдиката образовања Србије

апсолутно је синдикално неприхватљив, јер какав је то синдикат који и од минимума тражи мање и констатује да су захтеви нереални, иако у суштини само садрже усклађивање са ранијим нивоом и враћање процента издвајања БДП за просвету на ниво пре „замрзавања“, не чак ни на ниво који је био у доба најцрњег периода владавине оног режима за који смо веровали да је

неповратно отишао, а који нам се, изгледа, рециклиран вратио, у лику кандидата за Социјалистичку интернационалу.

Стога ћемо овај пут навести да је за образовање у 2004. години било издвајано 3,3% БДП, 2005. године 3,5% БДП, 2006. године 4,0% БДП, 2007. године 3,7% БДП, 2008. године 3,8% БДП, 2009. године 3,6% БДП, а 2010. године 3,3 БДП, док је на врху Милошевићеве владавине за образовање издвајано 1995. године 4,11% БДП, 1996. године 4,51% БДП и 1997. године 4,50% БДП. Подсећамо да су тих година просветари били јединствени и организовали први велики и веома успешан штрајк у коме је учествовало преко 1.700 школа, незадовољни начином поделе „националног колача“. Тако образложења за разлог овогодишњег штрајка постају потпуно

беспредметна, јер је „социјално одговорна“ Влада Републике Србије, иако је просвети наменила у овој години 3,4% БДП, сакрила 2 милијарде и уместо 116, у буџет укалкулисала 114 милијарди, а за наредне две године планирала и даље „стежање каиша“ и буџет у износу од 3,3% БДП у 2012. години, односно 3,1% БДП у 2013. години.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
БДП у милијардама дин	1.384,253	1.687,831	1.980,236	2.362,849	2.790,900	2.953,500
Издвајање за образовање	45,374	58,875	78,435	87,575	106,370	107,634
Учешће образовања у БДП	3,3%	3,5%	4,0%	3,7%	3,8%	3,6%

Кад би били злочести, подсетили би на програм који је недавно донела најјача владајућа партија којој је шеф најмоћнији човек у земљи и која је у том програму планирала издвајање од чак 6% БДП за просвету. Додуше, 2020. године. Остаје нејасно како са овим падом издвајања за образовање и економском политиком Владе Србије, садашња власт, која ће вероватно уз одређене промене бити и будућа, мисли да проценат издвајања за просвету повећа чак дупло.

У сваком случају, изражавамо задовољство што је штрајкачке захтеве три синдиката прихватио и репрезентативни СВОС, тако да у овом тренутку однос међу синдикатима је свакако 4:1, а с обзиром да удружени просветари „боксују“ и повишице за предшколце, уопште не сумњамо да је и највећи синдикат предшколаца са нама и да је однос 5:1. Колегама из СОС-а остављамо на бригу да објасне своје ставове. Ми се надамо да су наши у потпуности јасни, што се, уосталом, види и из приложених анализа којима смо ових дана обавештавали стручну и другу јавности и, наравно, нашег послодавца.

Подсећамо да официјелна власт заступа манир у коме изјаве „иду друмом“, а чињења „шумом“ и зато цитирамо шта је написала у образложењу Закона о буџету:

„У наредном средњорочном периоду основни циљеви и смернице реформи образовања и васпитања засниваће се на Стратегији реформе система образовања на свим нивоима. Основни циљеви реформе система образовања и васпитања засниваће се на принципима доживотног учења и образовним стандардима ЕУ. Циљеви реформе система образовања и васпитања у наредном средњорочном периоду су:

- *стицање квалитетних знања и вештина у области језичке, математичке, научне, уметничке, културне, техничке и информатичке писмености уз формирање вредносних ставова;*
- *развој стваралачких, креативних, интелектуалних, емоционалних, социјалних, моралних и физичких способности сваког детета и ученика у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима и практиковање вођења здравог живота;*
- *развој способности коришћења информационо-комуникационих технологија;*
- *развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања, мотивације за учење и изражавање свог мишљења;*
- *оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота, решавање проблема и повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању, професионалном раду и свакодневном животу;*

- развој способности комуницирања, дијалога, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад;
- поштовање и неговање српског језика и свог језика, традиције и културе српског народа, националних мањина и етничких заједница, других народа и развијање мултикултурализма;
- поштовање расне, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости.

Стратешки циљ у наредном средњорочном периоду јесте повећање броја научног, стручног и уметничког подмлатка и високообразованих кадрова, као и свеобухватна акција којом би се створио подстицајни амбијент за останак свршених студената у земљи.

Како би се циљеви реформи образовања и васпитања спровели у потпуности наставиће се са професионалним развојем наставног особља, увођењем савремених наставних програма и уџбеника, превођењем квалитетних страних учила, као и опремањем мултимедијалних радионица у циљу бољег прикупљања и обраде података.", а о унапређењу система образовања: „Кључни циљ реформи система образовања је повећање квалитета знања до нивоа других европских земаља. Највеће уштеде могу да се остваре кроз рационализацију школске мреже,

нарочито на нивоу основног образовања, с тим да се то не одрази на квалитет основног, средњег и високог образовања. Значајније смањивање трошкова за образовање обезбедиће се кроз спајање одељења са недовољним бројем уписаних ученика и пребацивањем ученика у друга одељења у оквиру школе и међу школама и усклађивањем броја учитеља и наставника и броја ученика. При томе, потребно је активно учешће локалних заједница. Број одељења и број наставног особља усклађиваће се са стопом уписа ђака у основне и средње школе и по том основу оствариваће се значајне уштеде.”

Учешће ДД у БДП (у %)	2010	2011	2012	2013
Социјална заштита	17,3	17,5	16,6	15,6
Опште јавне услуге	4,1	4,5	4,2	3,9
Одбрана	2,1	2,0	2,2	2,4
Јавни ред и безбедност	2,1	2,1	2,1	2,0
Економски послови	5,3	5,4	5,2	4,7
Заштита животне средине	0,3	0,3	0,3	0,3
Послови становања и заједнице	1,5	1,5	1,5	1,5
Здравство	5,5	5,5	5,3	5,3
Рекреација, спорт, култура и вере	0,7	0,7	0,7	0,7
Образовање	3,3	3,4	3,3	3,1
Укупно	42,3	42,9	41,4	39,5

Све ово је, наравно, за просветне раднике и за њихове синдикалне трибуне апсолутно прихватљиво, али остаје кључно питање: како све ово реализовати, а без пара, пошто никад и нигде није забележена успешна реформа, а да нису издвојена знатна(ија) средства за систем образовања.

Београд, 25.01.2011.год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
генерални секретар СрпС

